

Roland Richardson: Gallery op non profit-basis

Permanente expositieruimte in Philipsburg in gebruik

PHILIPSBURG / MARI-GOT — Vanaf 20 juni is een kunstexpositie te bezichtigen in het restaurant Poisson D'Or te Marigot, waar werken van diverse kunstenaars zijn tentoongesteld. Initiatiefnemer tot deze expositie is de schilder Roland Richardson, die overigens al enkele maanden geleden startte met het opzetten van een galerie in deze ruimte.

Roland Richardson: "Het restaurant de Poisson D'Or kent eigenlijk twee ruimten; één buiten waar doorgaans gegeten wordt en één binnen. Mij werd verzocht het binnengedeelte, waar dus niet wordt gegeten, te "versieren". Het idee bestond al langer bij mij een galerie op permanente basis te starten, iets wat op St. Maarten niet bestaat en waarvoor ik nu de mogelijkheden zag".

Het unieke van deze galerie is wel dat ze op non-profit basis draait. Het restaurant, dat geen huur vraagt voor het beschikbaar stellen van deze ruimte, heeft volstrekt geen bemoeienissen met de organisatie en inrichting van de tentoonstellingen. Initiatiefnemer Roland Richardson, die tot nu toe een en ander alleen organiseert, is hiervoor geheel verantwoordelijk.

Roland Richardson: "Tot nog toe was er hier voor de kunstenaars geen mogelijkheid hun werk tentoon te stellen, behalve op bepaalde evenementen, zoals het Arts & Crafts Festival. Het is echter als stimulans voor hun creativiteit en productie noodzakelijk hun werk te exposeren aan het publiek. Meestal draait een galerie op winst; ik acht echter het aspect van het hebben van een permanente expositiemogelijkheid belangrijker. Het maakt dan ook niet uit of het werk van de kunstenaar wel of

niet te koop is".

Roland Richardson startte de galerie met eigen investeringen en heeft dit jaar inmiddels diverse exposities gehouden, onder meer van eigen werk. In maart opende hij de galerie met zijn jaarlijkse eigen expositie (zijn 13e), bestaande uit watercolourwerken. Van de opbrengst daarvan besteedde hij 10% om de kosten van de huidige expositie te kunnen dekken. De bedoeling is dat in de toekomst van elke expositie 10% van de opbrengsten wordt gevraagd om volgende tentoonstellingen te kunnen inrichten. Voor dit jaar heeft Roland Richardson al meerdere plannen zoals een fotografie-expositie.

Roland Richardson: "Niet alleen schilders kunnen bij deze galerie terecht, doch alle vormen van kunst zijn welkom. Het belangrijkste is nu dat op St. Maarten bekend wordt dat deze mogelijkheid tot exposeren bestaat en dat de kunstenaars aangemoedigd worden contact met mij op te nemen". Roland Richardson beslist wat er aan werk tentoongesteld wordt en wanneer. Hij beoordeelt echter niet het werk zelf, laat zich dus niet beïnvloeden door persoonlijke smaak en voorkeur, maar het werk dient wel aan een aantal eisen te voldoen. Zo dient het werk ingelijst te zijn, er keurig verzorgd uit te zien, professioneel gemaakt te zijn en wel een bepaalde standaard te hebben. Roland Richardson bepaalt dan hoe het werk tentoongesteld wordt en wanneer. Zowel individuele als groeps-exposities zijn mogelijk. Op de langere duur denkt Roland Richardson zelfs aan mogelijkheden om werk uit te kunnen wisselen met andere eilanden en op die wijze meer van elkaars cultuur te tonen.

De huidige expositie is op, officiële wijze, geopend zaterdag 23 juni met een cocktail-party voor de deelnemende kunstenaars en belangstellende vrienden. Op deze tentoonstelling valt werk te bewonderen van Gilbert Shelly, Ruby Bute, Jeanne Koss, N. Ivanoff, A. Minguel, Lia Vonk, die overigens net haar eerste succesvolle eigen expositie achter de rug heeft, Lazare, Everence en Jean-Philippe Cluzeau. Het gehele werk bestaat uit schilderijen, pentekeningen, aquarellen en olieverf en bevat veel Sintmaartense onderwerpen. Het geheel is smaakvol opgehangen door Roland Richardson, die op artistiek verantwoorde wijze de verschillende doeken naast elkaar een plaatsje heeft gegeven. De expositie is dagelijks geopend van 11.00 am.-11.00 pm. in de Poisson D'Or te Marigot en loopt nog tot 15 juli. Het is zeer aan te bevelen er de komende weken eens binnen te lopen, de kwaliteit van het werk is hoog en wordt bovendien gebracht in een erg smaakvolle omgeving.

Tenslotte nog dit: Iedere professionele kunstenaar die belangstelling heeft om zijn/haar werk te exposeren, is van harte welkom contact op te nemen met Roland Richardson, te bereiken in de Poisson D'Or of in zijn huis in French Quarter/Orleans. Dit geldt voor kunstenaars van St. Maarten, maar zeker ook voor die van andere eilanden. Roland Richardson: "Ik hoop door het bekend maken van deze expositiemogelijkheid veel kunstenaars de kans te bieden contact op te nemen teneinde hun werk tentoon te kunnen stellen. En nogmaals: de galerie werkt op non-profit basis".

Ñapá

VRIJDAG 6 JULI 1984

Vondsten op St Eustatius leggen historie bloot

Archeologisch project College of William and Mary uit Williamsburg

Sinds 1981 trekken de archeoloog Norman Barka en de etnoloog Eric Agisi, beiden docenten aan de College of William and Mary, elke zomer naar Sint Eustatius met een groep van twintig à dertig studenten. Tijdens de zes weken van de „Zomercursus Historische Archeologie” krijgen de studenten, door actief mee te doen aan verschillende onderdelen van het project, praktisch inzicht in de vakken antropologie en archeologie, terwijl zij tegelijkertijd kennis maken met de Stataanse cultuur.

In de drie jaar sinds 1981 is een inventaris opgemaakt van 500 verschillende pre-historische en koloniale vindplaatsen op het eiland. De Lower Town, het gebied langs Statia's Caribische kust, waar vroeger maar liefst 600 pakhuizen stonden, is uitvoerig in kaart gebracht voor zover de ruïnes van de pakhuizen zichtbaar waren. Van de 125 in kaart gebrachte pakhuizen zijn er vier gedeeltelijk opgegraven teneinde na te gaan wat er zoal werd opgeslagen. Tijdens deze werkzaamheden hebben de onderzoekers ook een oude strandmuur ontdekt, die in de loop der jaren overspoeld is door de zee.

In de Upper Town, waar het grootste gedeelte van de bevolking geconcentreerd was, is er ook heel wat gedaan. Onbebouwde percelen zijn onderzocht om op basis van opgegraven aardewerk economische en sociale karakteristieken vast te stellen en die te vergelijken met elders op het eiland. Vlakbij de pas gerestaureerde Hervormde Kerk is een grote vuilnisstortplaats daterend uit omstreeks

1750 ontdekt. Het hier opgegraven materiaal is vergeleken met wat in de Lower Town is gevonden, ook met het doel om sociaal-economische verschillen en overeenkomsten vast te stellen.

In de zomer van vorig jaar zijn in de in 1738 gebouwde Joodse Honen Dalim synagoge ook opgravingen verricht om bouwkundige en etnische informatie te vergaren.

Andere onderzochte historische plaatsen zijn: de English Quarter plantage uit de 18e en 19e eeuw, de in 1753 gebouwde uitkijk-post Fort de Windt, en Crooks Catle, een labyrint van ruïnes aan Statia's Caribische kust.

Behalve het onderzoek op het eiland zelf, heeft personeel van het Archeologische Instituut van de Nederlandse Antillen (AINA), onder leiding van Dr. Wil Nageikerken, de Oranjebaai, Statia's voornaamste haven, afgezoekt naar scheepswrakken en andere overblijfselen en verschillende vindplaatsen in kaart gebracht.

Naast deze archeologische werkzaamheden, heeft dr. Eric Agisi

zie verder p. 3

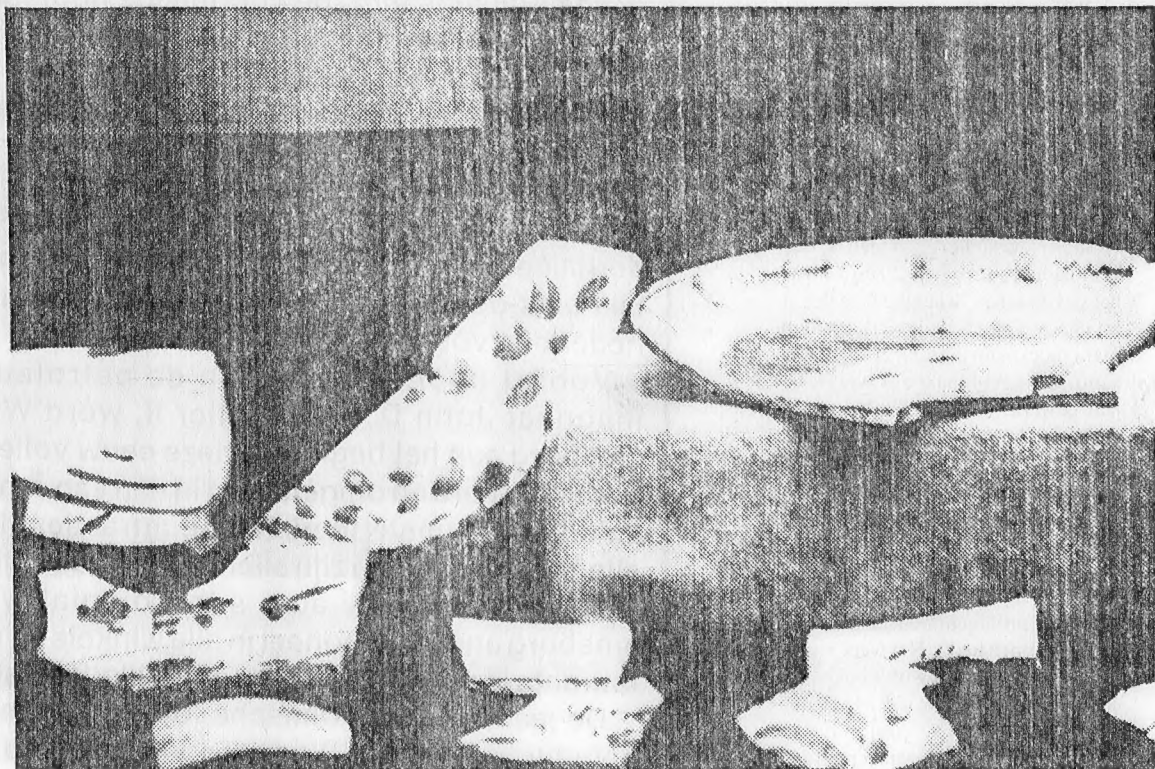
Door:
Paul Comenencia
in Washington

WILLEMSTAD — Op de afdeling Antropologie van de College William and Mary in Williamsburg staat sedert oktober vorig jaar een expositie van het meest uitgebreide archeologische project dat tot nu toe op Sint Eustatius is ondernomen. In het kader van een officieel akkoord tussen deze Amerikaanse universiteit, het eilandgebied Sint Eustatius en de Antilliaanse regering, wordt Statia van alle kanten bestudeerd teneinde informatie te vergaren over het levenspatroon van de verschillende etnische groeperingen die het eiland in de 17e en 18e eeuw bevolkten. Voor dit doel zijn sinds 1981 meer dan tweehonderdduizend opgegraven voorwerpen voor onderzoek en restauratie overgebracht naar Williamsburg.

Tijdens de opgravingen heeft men verschillende delfis-blauw-

achtige borden gevonden. Ze zijn schoon gemaakt, voor zover

mogelijk gerestaureerd en enkele van hen prijken nu op de expositie.

van de College of William and Mary samen met zijn studenten, hoofdzakelijk door middel van interviews, een studie gemaakt van de hedendaagse Stataanse cultuur.

Er is ook zoveel mogelijk tijd besteed aan de voorlichting van de bevolking van Stataanse gemeenschap. De bewoners van het eiland zijn voor zover mogelijk op de hoogte gehouden van het verloop van het project en er is hun verteld dat de grond boordevol „informatie“ zit en niet zomaar moet worden open gebroken. De Statanen zijn gevraagd hier rekening mee te houden bij het graven op hun erf. Het ongecontroleerd openbreken van de grond is er de oorzaak van dat op de andere „meer ontwikkelde“ Antilliaanse eilanden zoveel archeologische gegevens verloren zijn gegaan. In dit opzicht is de Stataanse bevolking erg meewerkend geweest, verklaart prof. Barka.

***

De werkzaamheden van dit jaar zullen, op verzoek van de Sint Eustatius Historical Foundation, vooral gericht zijn op het De Graaff-huis, een historische woning die in juli vorig jaar door de Historical Foundation is aangekocht voor restauratie en inrichting als een museum.

Verwacht wordt dat de opgravingen in de grote tuin van het De Graaff-huis waardevolle informatie zullen opleveren over de levensstijl van Simon Doneker, een rijke zakenman en plantage-eigenaar, die in de 18e eeuw het huis heeft bewoond. Zo hoopt men de ligging te bepalen van de vroegere keuken, alsook van andere gebouwen die vroeger bij het huis hoorden. Deze informatie is vitaal voor een zo exact mogelijke restauratie van het huis.

Zoals ook elders op het eiland het geval is, is de grond rond het De

Graaff-huis sinds de 18e eeuw vrijwel onaangetaast gebleven. Men verwacht daarom tijdens de opgravingswerkzaamheden grote aantallen Engels, Hollands, Duits en Frans aardewerk, glaswerk en metalen gereedschappen tegen te komen. Opgravingen in de onmiddellijke omgeving van het huis zullen belangrijke gegevens kunnen verschaffen over veranderingen, die in de loop der tijd aan het huis zijn aangebracht.

Andere in de vorige jaren aangevangen onderdelen van het project zullen vanzelfsprekend worden voortgezet. De Lower Town zal verder worden opgegraven en getracht zal worden vast te stellen wanneer de vorig jaar ontdekte strandmuur is gebouwd, teneinde tot bepaalde conclusies te kunnen komen voor wat betreft de ontwikkeling van het pakhuisdistrict.

vervolg 2.0.2.

Het fotograferen en in kaart brengen van ruïnes zullen voortgezet en Dr Nagelkerken zal verder gaan met zijn onderwater-onderzoek, bijgestaan door studenten van de College of William and Mary. Hetzelfde geldt voor Dr Agisi en zijn etnologische studie. Er staan voor dit jaar 28 studenten ingeschreven. Ze komen uit twaalf verschillende staten van de V.S., uit Canada en Puerto Rico.

Eventueel zal er over Sint Eustatius heel wat geschreven en verteld worden. Nu al werken er maar heft vier studenten, onder wie Barka's echtgenote, aan een scriptie over Statia. Het project is echter nog maar in een beginstadium. „We zijn nog steeds aan het inventariseren”, verklaart Barka in Williamsburg vóór vertrek naar „Statia”. „De aard van het vak eist gewoon dat er geduldig gewerkt wordt.” Het opgraven, het bekendste gedeelte van de archeologie, is al een kunst. Men moet heel voorzichtig te werk gaan om zo weinig mogelijk te beschadigen. Verder wordt alles gefotografeerd of genoteerd: wat er gevonden is, waar het gevonden is, hoeveel lagen er verwijderd zijn voordat het gevonden is, wat elke laag bevatte, enzovoorts. En het werk verloopt extra moeizaam doordat er bij gebrek aan tijd en geld maar zes weken per jaar gewerkt wordt en het bovendien studenten betreft die, tegelijk met de werkzaamheden, ook les krijgen. En zelfs na zes weken werk heeft de universiteit haar handen weer voor een jaar vol aan Sint Eustatius alleen, aldus Barka.

Het gebrek aan geld is zowat het ernstigste probleem waarmee het project te kampen heeft. Het werk van de zes weken op Statia wordt bekostigd door de studenten, die ieder 1650 dollar betalen om aan het project mee te doen. Hier is inbegrepen een retourticket Miami-Sint Maarten en maaltijden voor zes weken. Voor logies hoeft gelukkig niet betaald te worden. Het eilandgebied Sint Eustatius stelt elk jaar weer het leegstaande Antillean View Hotel ter beschikking en de Amerikaanse marine verzorgde tot vorig jaar nog de verschepping van het opgegraven materiaal. Maar het werk dat daarna volgt, is tot nu toe geheel voor rekening van de College of William and Mary gekomen. Enkele particuliere donaties helpen wel.

De Antilhaanse regering is reeds gewaarschuwd dat het College binnenkort, bij gebrek aan fondsen, genoodzaakt zal zijn de financiering van het project stop te zetten. De universiteit heeft volgens Barka uit eigen zak reeds een paar honderdduizend dollar in het project gestoken. Het schoonmaken, restaureren en conserveren van de opgegraven objecten alleen kost gemiddeld zo'n 35 à 40 dollar per

The College of William and Mary In Virginia

The College of William and Mary is, na Harvard University in Massachusetts, de oudste universiteit in de Verenigde Staten. De College telt 6500 studenten — weinig naar Amerikaanse maatstaven — en maakt deel uit van het historische Williamsburg, de voormalige hoofdstad van de staat Virginia in het zuidoosten van de Verenigde Staten.

Meer dan een miljoen toeristen trekken jaarlijks naar Williamsburg om er bezoeken te brengen aan Jamestown, waar de eerste Engelse kolonisten aan land gingen, en Yorktown, waar anderhalve eeuw later de Amerikaanse onafhankelijkheids-oorlog eindigde in een verpletterende nederlaag voor Groot-Britannië.

Vooraf door kapitaal van de petroleummagnaat John D. Rockefeller II, werd Williamsburg aan het begin van deze eeuw volledig gerestaureerd en omgetoverd in één van Amerika's voornaamste toeristische attracties. Niet alleen de gebouwen zijn allemaal in oude stijl. Er zijn geen moderne auto's in Colonial Williamsburg en het personeel in alle winkels en restaurants is gekleed in 18e eeuwse klederdracht.

De jaarlijkse economische 'op van de zeven geïndustrialiseerde Westerse landen werd vorig jaar in Williamsburg gehouden.

In 1693 stichtten koning Willem III en zijn gemalin, de Engelse koningin Mary II, in Williamsburg, de universiteit die naar hen genoemd zou worden. Drie Amerikaanse presidenten (Thomas Jefferson, James Monroe en John Tyler), tientallen andere beroemde politici en honderden leden van het Amerikaanse hoogge-rechtshof hebben aan de College of William and Mary gestudeerd. De universiteit is nog steeds erg selectief in haar toelatings-beleid. Minder dan éenderde van het aantal studenten dat toelating aanvraagt, wordt aangenomen en minder dan een vijfde begint daadwerkelijk aan de studie. Geschiedenis en anthropologie zijn zoals te verwachten erg populaire studie-richtingen.

Elk jaar wordt er ter plaatse een laboratorium ingericht om de opgegraven objecten te reinigen met chemicaliën en te restaureren.

Amigoe

WOENSDAG 4 JULI 1984

Pianist De Waal naar de Antillen

WILLEMSTAD — De pianist Rian de Waal brengt in het najaar een bezoek aan de Nederlandse Antillen. Hij was een van de finalisten van het Koning Elisabeth-concours in Brussel in 1983. Hij maakt een concerttoernee. Zo meldt het Sticusa-journaal.

INMIDDELS IS bekend geworden dat de Sticusa heeft besloten om steun te verlenen aan dit archeologisch project, alhoewel het een wetenschappelijk onderzoek betreft tussen de Antillen en een Amerikaans instituut. De steun wordt toch verleend, omdat het een deel van de koloniale periode bestrijkt en daarmee ook van "Nederlands wetenschappelijk belang" is, aldus het Sticusa-Journaal. Los hiervan financiert de Sticusa mede een archeologisch project van de universiteit van Leiden, waaraan de Amigoe enige maanden geleden ook al uitgebreid aandacht besteedde.

Vervolg 2.0.2.

stuk.

Een ander ernstige handicap van het project is volgens Barka het niet kunnen beschikken over een historicus met kennis van de Nederlandse taal. "We hebben iemand nodig om op Curaçao en in Nederland in de oude archieven te duiken en na te gaan wat die over Sint Eustatius vertellen." De Struosa heeft in 1981 voor een korte periode een deskundige beschikbaar gesteld, maar die is er niet meer.

De Lower Town van Sint Eustatius met de Oranjestraat. Op een 2 1/2 kilometer lange strook stonden hier vroeger meer dan 600 pakhuizen, allemaal vol wapens en handelswaar.

Later dit jaar zal voor de tweede keer sinds 1981 een project-dossier worden ingediend bij de Koninkrijksregering, met het verzoek het Stata-educatieve fonds van de ontwikkelingshulp voor de Antillen. Barka hoopt dat nu het project een eind verder is, de desbetreffende autoriteiten beter in staat zijn het belang in te zien van de financiering ervan.

Williamsburg heeft haar populariteit te danken aan de indige steun die in het begin van de jaren '20 gegeven is aan hetzelfde soort werk wat nu in Sint Eustatius wordt gedaan. Het motto van dit Amerikaanse studie is: "moge de toekomst leren uit het verleden".

Doordat op tijd de historische waarde van Williamsburg is ingezien en er direct geld beschikbaar is gesteld voor restauratie, is Colonial Williamsburg, zoals dit vakantieoord in de VS bekend is, een van de favoriete toeristische attracties in Amerika geworden. Jaarlijks bezoeken meer dan één miljoen vakantiegangers Williamsburg en het nabijgelegen Busch Gardens. Sint Eustatius heeft natuurlijk lang niet zoveel bezoek nodig, maar de economie van het eiland zou best een paar duizend bezoekers per jaar kunnen gebruiken. En met de nodige steun voor dit project is dat best realiseerbaar.

Opbrengst komt ten goede kankeronderzoek jeugd

Stoneman onderwaterfilm bezingt lof van Bonaire

KRALENDIJK — Woensdagavond was voor een aantal genodigden die voornamelijk in de toeristen-industrie werkzaam zijn de première van een Bonaire-aanse promotiefilm "Bonaire jewel of the Sea". Deze 25 minuten durende film werd vervaardigd door de bekende onderwaterfilmer John Stoneman, die in de film de schoonheid van de koralen en de vissen vertoont.

Deze film is de eerste van een serie van vijf die Stoneman over Bonaire vervaardigt. Opzet van de film is een vertoning op de Canadese televisie. Daarna zal de film in diverse talen vertaald worden en een reis rond de wereld maken. John Stoneman en zijn echtgenote Sarah zijn de voornaamste deelnemers in het bedrijf Mako films, dat over de gehele wereld onderwaterfilms maakt. De beide Stonemans behoren tot een team van twaalf onderwater-filmers, fotografen en wetenschapsmensen die in de twee maanden dat zij op Bonaire verblijven van plan zijn om de films gereed te krijgen. De opbrengst van de film Bonaire jewel of the Sea zal ten goede komen aan het onderzoek naar kanker bij kinderen. Behalve de bij het toerisme betrokken vertegenwoordigers waren ook gede-

puteerde van Toerisme Monchin Soliana aanwezig die zijn waardering over de film niet onder stoelen of banken stak en algemeen adviseur Jopie Abraham.

De film van Stoneman zal ongetwijfeld veel bewondering oogsten, want niet alleen heeft de onderwaterfilmer erg mooie opnamen gemaakt van het leven onder het wateroppervlak, maar nog veel meer zal het volkomen gebrek aan angst bij de talloze vissen, die zich laten beetpakken, aaien en voeren, de kijkers aanspreken. De Amigoe schreef al eerder over de duikers die zich spelenderwijze vermaakten met een zeeslang. De film Bonaire jewel of the Sea bewijst de waarheid van het verhaal.

Amigoe

WOENSDAG 4 JULI 1984

Twee Antillianen naar cursus over archivering

WILLEMSTAD— De Sticusa (stichting voor Culturele samenwerking) is akkoord gegaan de kosten te dekken van deelname van twee Antillianen aan het "International congress on archives" en een cursus over archivering.

Het betreft de heren Paula en Minguel van het Centraal Historisch Archief. Voornoemd congres is van 17 tot en met 21 september te Bonn; de cursus "Archives management and administration" is van 1 tot en met 12 oktober en wordt georganiseerd door de Rijks Archiefschool te Den Haag. De Sticusa draagt bij met 4.578 N.A. gulden voor deelname aan deze activiteiten.

Amigoe

DONDERDAG 5 JULI 1984

DIANA WEVER - ANTONETTE is ingaande 1 augustus benoemd tot directrice van de Arubaanse dans- en balletschool. Ze is al enige jaren samen met Iris Bernabela en Sonia Geevers als ballet-lerares verbonden aan voornoemde school. Van de Arubaanse dans- en balletschool wordt nog vernomen, dat na Oranjestad, San Nicolas en Paradera, men ook bereid is met ballet- lessen te beginnen in de districten Noord en Santa Cruz. Voorts is het nu reeds mogelijk om informatie te verkrijgen of in te schrijven voor het nieuwe ballet- schooljaar, dat in augustus aanvangt, en wel door te bellen 23788, 31884 of 23291.

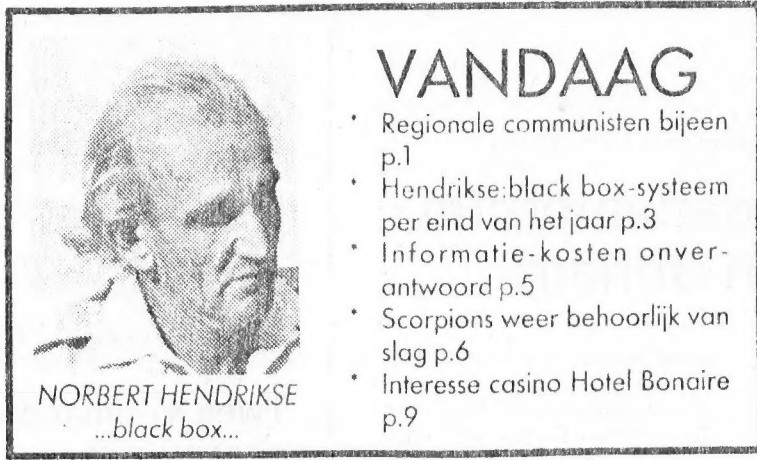
Rondom herdenking 17 augustus 1795

Actie voor grotere kennis van historie

WILLEMSTAD— De 'Commissie 17 augustus' die zich ten doel heeft gesteld binnen de gemeenschap de kennis van de Curaçaose geschiedenis in het algemeen en de slaven- opstand van 17 augustus 1795 in het bijzonder, te bevorderen, is van plan de komende weken verschillende activiteiten te ontplooiën.

De commissie streeft er ondermeer naar posters en stickers uit te geven en een studiedag te organiseren. Ook een televisie- forum, een teken- wedstrijd, een quizz en een culturele avond heeft zij op haar programma staan.

De commissie koos als datum voor haar programma- aankondiging specifiek de vijfde juli, omdat op die dag 234 jaar geleden, in 1750, op de plantage Hato de eerste slaven- rebellie plaatsvond. Een groot aantal slaven verliet destijds het stads- district en trok op naar de plantage Hato. De opstand was echter van zeer korte duur. Zij werd een dag later door regerings- troepen de kop ingedrukt. Alhoewel er volgens de commissie nogal wat negatieve aspecten aan deze eerste opstand zitten, is zij desondanks van mening dat het een betekenisvol gebeuren was en de opstand een voorspel vormde op de grote slaven- opstand van 1795 onder leiding van Tula.

VANDAAG

- Regionale communisten bijeen p.1
- Hendrikse: black box-systeem per eind van het jaar p.3
- Informatie-kosten onverantwoord p.5
- Scorpions weer behoorlijk van slag p.6
- Interesse casino Hotel Bonaire p.9

AMIGOE

MAANDAG 9 JULI 1984

ATM-directeur Hendrikse: maandelijks vergoeding

Uitbreiding TV-aanbod nog dit jaar mogelijk

WILLEMSTAD— Als alles meezit kunnen televisie-kijkers op Aruba en Curaçao per eind dit jaar abonnee worden van een nieuw televisie-systeem, waarmee ze voor veertig gulden per maand vier kanalen kunnen ontvangen, naast de uitzendingen van TeleCuraçao en —Aruba. De Antilliaanse Televisie Maatschappij ATM heeft namelijk daartoe een vergunning aangevraagd, waarover morgen in de Raad van Ministers definitief beslist wordt. Het betreft evenwel geen kabel-televisie, legde ATM-directeur Norbert Hendrikse desgevraagd uit.

De ATM diende ongeveer twee jaar geleden een verzoek in voor invoering van een nieuw systeem met één extra-kanaal. Na nieuwe ontwikkelingen op het gebied van dit soort uitzendingen werd besloten tot indiening van een nieuwe aanvraag, deze keer voor vier extra-kanalen, aldus Hendrikse.

Via vier zenders worden uitzendingen van Amerikaanse satellieten heruitgezonden. Het signaal wordt "gescrambled", zodat het alleen door de abonnee, die dan over een "decoder" beschikt, ontv. gen kan worden, legde de directeur uit. Deze uitzendingen worden door twee aparte stations verzorgd, en niet door TeleCuraçao en —Aruba zelf, zei hij. De twee nieuw op te richten maatschappijen zijn voor Curaçao Television Distribution Systems nv, en voor Aruba Home Television Systems nv. In beiden is de ATM de grootste aandeelhouder.

De vier zenders bieden een verscheidenheid aan programma's. Zo is er een sportschanel, die uitsluitend sport-programma's biedt, een nieuws/informatie-kanaal, en twee "entertainment"-kanalen, die films, shows en dergelijke programma's presenteren, aldus Hendrikse.

Om dit nieuwe systeem op te kunnen zetten heeft de ATM eerst "clearance" moeten vragen van het State Departement van de Verenigde Staten (Ministerie van Buitenlandse Zaken) om de satelliet-signalen te mogen ontvangen. Ontvangst is wel mogelijk, zonder een speciale vergunning, als het alleen in de woonkamer gebeurt en de opnames niet opgenomen worden voor verdere verkoop of reproductie. Daarom is het mogelijk dat reeds bij diverse woonhuizen een satelliet-schotel staat waarmee de signalen opgevangen worden. Voor her-uitzending echter, zoals de ATM beoogt, is toestemming van de Amerikaanse autoriteiten nodig.

Hendrikse verklaarde dat tevens de nodige besprekingen gevoerd moeten worden over de produktie-rechten van bepaalde programma's.

Aanleg van kabel-televisie acht de ATM-directeur echter voorlopig niet mogelijk. "Het is een te grote investering, en een kleine markt. Bovendien zal aanleg door de verspreide woningbouw erg veel geld kosten".

Hij schat dat —na toekenning van de vergunning— het per eind dit jaar, begin '85 reeds mogelijk is dat de uitzendingen van de twee nieuwe maatschappijen beginnen. De totale kosten

van het project kosten per eiland zo'n 800.000 gulden, zei de directeur. Na toekenning van de vergunning zal op dat gebied nog het een en ander geregeld moeten worden en bestellingen gedaan worden voor de zenders.

De kosten voor de abonnee komen neer op 350 gulden voor aanschaf van de "decoder" (de zogenaamde black box) en een maandelijks abonnements-tarief van veertig gulden. Het bedrag van de decoder is in termijnen te betalen. Hoewel het moeilijk is vooraf voorspellingen te doen over het aantal abonnees,

verwacht Hendrikse in het eerste jaar zo'n 1000 tot 1500 abonnees op beide eilanden te kunnen krijgen. Dat zal dan genoeg zijn voor een "break-even", voor wat de gemaakte kosten betreft. Voor Curaçao zou in de jaren daarop het abonnee-bestand nog uit kunnen groeien tot 5000, gelooft de directeur. Voor Aruba zijn de mogelijkheden tot zo'n grote groei wel beperkt, gezien het relatief klein kijkerspubliek.

Aanleg van zo'n black box systeem zal zeker zijn invloed hebben op de programmering van de "vrije uitzendingen", zei Hendrikse. Toch gelooft hij dat de eigenaars van een black box bepaalde programma's zullen blijven zien op de open stations (namelijk TeleCuraçao en —Aruba). Ze hebben namelijk toch altijd de mogelijkheid het programma op te nemen op de video, en het later te zien, het zogenaamde verlaat kijken. Ook zal de concurrentie van de Venezolaanse kanalen in rekening genomen worden.

Invoeren van het black box systeem heeft een ander, groot, voordeel, en dat is dat op de open stations meer mogelijkheid openkomt voor lokale programma's, aldus Hendrikse. In de afgelopen jaren is het aantal lokaal geproduceerde programma's reeds flink toegenomen. Met de vier extra kanalen die de geabonneerde kijker thuis kan ontvangen, kunnen dan ook meer lokale programma's in de "prime time" gepresenteerd worden, ze de directeur. Uiteraard wordt wel in rekening genomen dat lokale producties aan bepaalde grenzen gesteld zijn wat kwantiteit betreft. Maar de ATM zal in ieder geval het initiatief ontplooiën om meer lokale producties te presenteren, verklaarde de directeur.

Van de Curaçaose zanger GEORGE WILLEMS is een nieuwe 45-toeren plaat uitgekomen getiteld 'Leu foi paradiso'. Het is oorspronkelijk een compositie van D. Deutscher, C. Evans, H.Y. Horn- Bernges. De versie van Willems is voorzien van een Papiamentu-tekst door Daddhy Brokke en Robby Schouten. De plaat is opgenomen bij de maatschappij Music International Records van Robby Schouten

productions.

Op de achterkant staat het nummer 'Porque siempre te amaré', een compositie van de Arubaanse musicis Willy Tjong-Ajong. De plaat is geproduceerd door de Curaçaose zanger en artiest Tony Sherman. George Willems is verleden week begonnen aan een nieuwe toernee langs een flink aantal landen en hoopt binnen niet al te lange tijd zelf een impresariaat te kunnen opzetten.

TV-voorlichting over studeren in buitenland

ORANJESTAD — Het departement van Onderwijs en de afdeling Onderwijszaken van het eilandgebied brengen morgen-avond in het RVD-programma op Tele-Aruba een eerste aflevering van de serie Studia leu fo'i kas (Studeren in het buitenland).

De serie bestaat uit vier afleveringen van een half uur elk over aspecten zoals: voorbereidingen voor vertrek naar het buitenland, de inhoud en faciliteiten van een studiebeurs, begeleiding, toezicht en huisvesting en het studenten-leven in het algemeen. Gezien de grote belangstelling voor studeren in Amerika, zal de derde aflevering geheel gewijd zijn aan de studiewijze in dat land.

Dit programma is tot stand gebracht door de Audio-visuele Dienst van de Openbare Bibliotheek en zal gepresenteerd worden morgenavond en op 21 en 28 juli. Afhankelijk van het verzoek van de kijkers voor meer uitleg over dit programma, zal een vierde aflevering worden gebracht op een later bekend te maken datum.

Vrijwilligershulp blijft echter noodzakelijk

Sabaanse bibliotheekwezen is aan professionele hulp toe

THE BOTTOM — Onlangs besloot het bestuur van de Queen Wilhelmina Library om professionele hulp aan te vragen voor de herinrichting van de te verbouwen bibliotheek in The Bottom. Deze hulp verkrijgt men via de Philipsburg Jubilee Library op Sint Maarten.

De werd nodig geacht daar het huidige bibliotheek-apparaat de in de toekomst te ontvangen boeken niet kan verwerken. Mevr. Slizer en Miss Marguerite Hassell doen al jaren trouw vrijwilligerswerk in de bibliotheken van The Bottom en Windwardside. Een dependance in Hell's Gate

functioneert sinds 1981. De collectie bestaat voor een groot deel uit gekregen boeken.

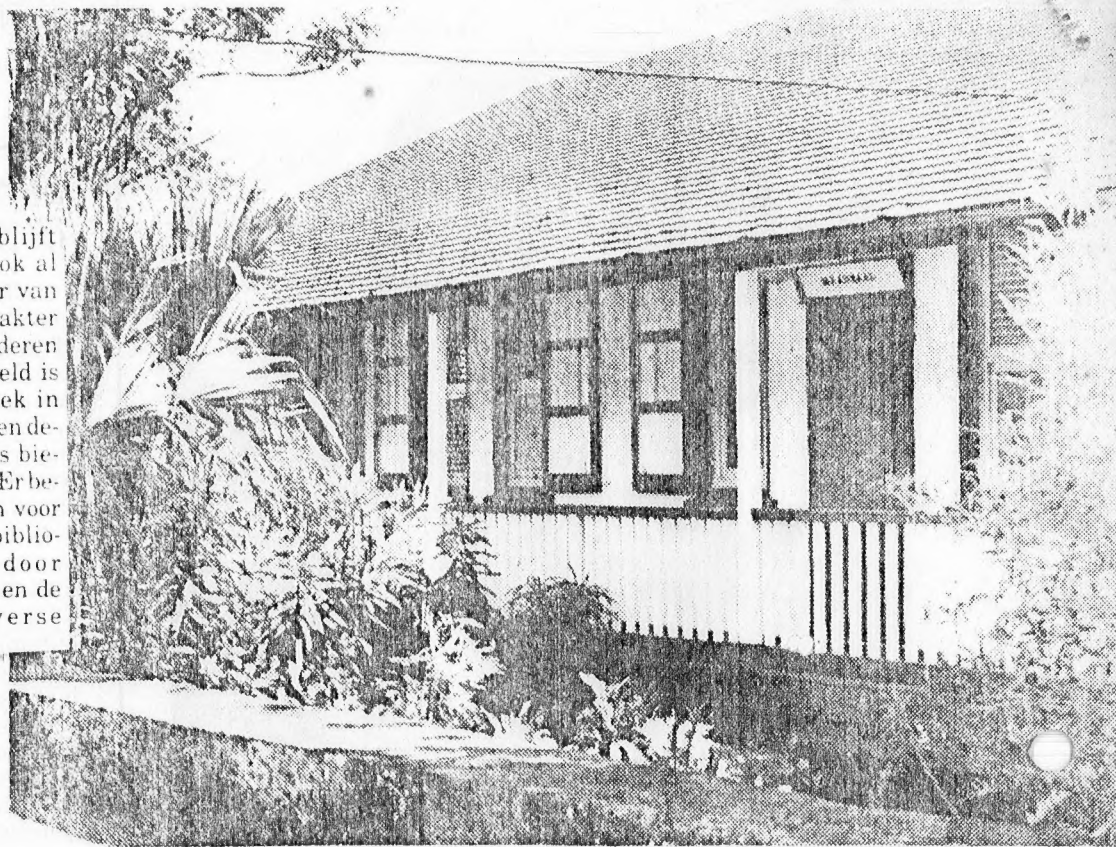
Van Sticusa krijgt de Queen Wilhelmina Library gedurende de komende 5 jaar ruim 4.000 boeken. De systematische verwerking hiervan kan niet van vrijwilligers verwacht worden. Er zal dan ook een part-time bibliotheekkracht aangetrokken worden die dan ingewerkt wordt door mevr. Ans Koolen, werkzaam bij de Philipsburg Jubilee Library. Zij zal goed gebruik kunnen maken van de gewetensvolle ervaring die mevr. Slizer en Miss Marguerite gedu-

rende de laatste decennia hebben opgedaan, vooral met betrekking tot de leeswensen van hun bezoekers. Dit zal zeker een rol spelen bij het bepalen van de keuze van nieuwe boeken die in het kader van de Sticusa-hulp besteld kunnen worden.

Het Bestuurscollege van Saba ziet tevens het belang in van ontwikkeling van het bibliotheekwezen op Saba en zal de Queen Wilhelmina Library Foundation tevens financieel steunen indien zij niet in de kosten van een part-time bibliotheekhulp kan voor-

vervolg 2.0.2.

zien. Vrijwilligershulp blijft echter zeer belangrijk, ook al vanwege de infrastructuur van het eiland en het eigen karakter van de dorpen. Voor de kinderen van Hell's Gate bijvoorbeeld is het moeilijk de bibliotheek in The Bottom te bezoeken. Een dependance en ruilcollecties bieden in zo'n geval uitkomst. Er bestaan hoge verwachtingen voor de ontwikkeling van de bibliotheek op Saba, mede door enthousiaste vrijwilligers en de geboden hulp van diverse kanten.

...het nieuwe onderkomen voor de Bottomse bibliotheek dat voor dit doel zal moeten worden omgebouwd ...

... het huidige onderkomen van de bibliotheek in The Bottom ...

AMIGOE

VRIJDAG 13 JULI 1984

Toneelstukken van Grupo Trinchera op Asuncion

WILLEMSTAD— Grupo Trinchera houdt zondag een informatieve avond in het Minitheater te Asuncion. Begonnen wordt om acht uur 's avonds met presentatie van een toneelstuk "Entrega" (inleveren), waarin ingegaan wordt op de inlevering die van van werknemers gevraagd wordt in verband met de huidige economische malaise. Daarna wordt een tweede stuk gebracht over onafhankelijkheid. Na de toneelstukken is er mogelijkheid tot discussie over deze twee onderwerpen.

11/19